

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נופות**

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אִיבֶיךָ וַנִּתְּנוּ ה' אֱלֹקֶיךָ בִּידֶךָ וּשְׁבִית שְׁבִי"

לקיים ככתוב

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

מביניכם, שנא'; "וְנִסְתִּי לֵב הָאָדָם מִבְּשָׂרָם" (יחזקאל' לו) **אני מחזיר שכינתי ביניכם** (דב'ר' ו יד). משמע מזה; שלשון הרע קשור גם לבחינת היצה"ר של **'אבן'** והיינו; משום שאינו מרגיש כלל צערו של חברו במה שמדבר עליו, שאילו כן בודאי היה נמנע מזה. יצה"ר הזה של לב האבן הוא חמור ביותר והוא מדתו של **עמלק אשר**; "נֶאֱמַרְתִּי וְצִדִּי אֲבָד" (במדבר' כד כ) ואף שכל הגוים יש בהם ערלות הלב **כמ"ש**; "כָּל הַגּוֹיִם עֲרֵלִים" (ירמיה' ט) **ואיתא במשנה**; **'שאין הערלה קרויה אלא לשם עובדי כוכבים'** (נדרים' לא:)) בכל זאת עמלק עולה על כולם שהוא בבחינת **'אבן'** שאינו מקבל כלל יראת שמים **כמ"ש עליו**; "וְלֹא יָבֹא אֱלֹקִים" (דברים' כה יח) **ולא עוד**; אלא שהוא מקרר ומצנן אחרים מיראת שמים הוא אשר **אמר המקרא**; "אֲשֶׁר קָרַף בְּצִנֹּף" **ופירש רש"י**; **'לשון קור... שהיו העובדי כוכבים יראים להלחם בכם ובא זה והתחיל והראה מקום לאחרים משל לאמבטי רותחת!'**

ועל כן אף שלשאר אומות העכו"ם יהיה תיקון **על עמלק כתוב**; **'ראשית גוים עמלק נאֲמַרְתִּי וְצִדִּי אֲבָד'** (במדבר' כד). ולכן **נצטוינו**; **'תמקה את זכר עמלק מתחת השמים'** (דברים' כה יט) **ופירש רש"י** **'מה'ספרי**; **'מאי'ש נעד אשה מעולל נעד יונק לשור ונמור נשה המשך בעמ' 2 <<<**

בשם; **'רע' על שם הפסוק**; **'כי יצר לב האדם רע מנעריו'** (בראשית' ח כא) משום שמנעוריו שואף האדם לערב לשעתו. **אולם ישנה עוד בחינה של יצה"ר**; כמין רוח טומאה האופפת את האדם ומביאה אותו לידי עבירות אשר אין בהם שום הנאה גשמית. **ויש לומר**; **שמחמת בחינה זאת נקרא בגמ'**; **'טמא' ולמדוהו מן הפסוק**; **'לב טהור יבא לי אלקים'** (תהלים' נא יב) **'מכלל דאיכא טמא'** (סוכה' שם). **ויש להסביר**; שדוד המלך שאמר פסוק זה כבר ניקה את עצמו מכל שמץ של תאוה בהמית וכמו **שהעיד על עצמו**; **'נלפי חלל בקרבני'** (תהלים' קט כב) **ולכן אמרו בגמ'**; **'שלא היה ראוי דוד לאותו מעשה'** (ע"ז' ד:) על כן היה דוד מתירא רק מבחינה זאת, שלא תתלבש בו רוח טומאה להעבירו על דעתו ולהכשילו בחטא **ועל כן ביקש מהקב"ה שיתן לו**; **'לב טהור'**. **דוגמא לעבירה כזו** הוא לשון הרע אשר אין בו שום הנאה או תועלת גשמית למדבר וכמ"ש; **'נאצו יתרון לבצל הגלשון'** (קהלת' י).

אולם חוץ משני השמות האלה ישנם עוד חמישה שמות ליצר הרע המורים על עוד בחינות אחרות **ואחד מהם הוא**; **'אבן'** המורה על חוסר הרגשה. **ואיתא במדרש**; **'אמר הקב"ה: "בעוה"ז ע"י שהיו ביניכם בעלי לשון הרע סלקתי את שכינתי מביניכם, אבל לעתיד לבוא שאני עוקר יצר הרע**

האדם נמצא במלחמה תמידית **כמ"ש חז"ל**; **'וניצר...'** (בראשית' ב ז) **בשני יודין... אוי לי מיוצרי אוי לי מיוצרי'** (ברכות' סא:) אם ישב באזלת יד ישאר באפס תקוה, אולם אם יאזור חיל ויגייס מיטב כחותיו להדוף את שונאו הגדול, אז יזכה לסיעתא דשמיא להשתחרר מעול יצרו. **ויש לדבר רמז ממקרא זה**; **'כי תצא למלחמה על ארצו'** שעושה כמיטב יכולתו להלחם נגד יצרו אז; **'ונתנו ה' אלקינו בידנו'** יזכה לעזר ה' **כמ"ש**; **'אלמלא הקב"ה עזרו אין יכול לו'** (קידושין' ל:).

כאשר שתי מדינות נלחמות אשה עם רעותה, משתדלים אנשי הצבא מכל צד להיודע סודות הצבא של השניה, שיוכלו להכיר את טיבה כדי לדעת במה להתגונן מהם ואיך להתגבר עליהם, כמו כן במלחמת היצר עלינו להכיר את השונא במה כחו יפה ובאלו שיטות נוקט בהם? על כן מנו לנו חז"ל שבעה שמות של יצה"ר שבהם יש להבין תכונתו ואופני פעולתו; **'רע... ערל... טמא... שונא... מכשול... אבן... צפוני'** (סוכה' נב).

והנה באגרת המוסר להגר"י סלנטר **זצ"ל** מסביר שישנן שתי בחינות ליצה"ר; **חדא**; התאוות הנסוכות בתוך האדם המתסיסות אותו לעבירות בבחינת שאור **כמ"ש חז"ל**; **'גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך ומי מעכב? שאור שבעיסה ושיעבוד מלכויות'** (ברכות' יז) **ויש לומר**; שעל שם התאוה נקרא יצה"ר

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

לפי קרב"ב ("שמואל" א כב) **שלא יהא שם עמלק נזכר אפילו על הבהמה לומר; בהמה זו משל עמלק היתה'.**

וייתכן הטעם; דכל דבר שרק היה בשליטתו של עמלק, עדין נדבק בו הטומאה הזאת של צינון הלבבות. **ולפי מה שאמרו חז"ל;** **'שכני עמלק היו משנים את צורותיהם בכישוף לצורות בהמות ולכן נתחייבו לאבד גם בהמותיהם'** (מובא ברבינו בחיי). יתכן שיש בזה רמז שאפילו כשמעמיד פני כבש או גדי **דהיינו;** של מסכן ונרדף, לא נחוס עליו משום **"שבע תועבות קלבו"** ('משל' כו) אלא נקשה את לבנו לזכור את שחיתותו וכמ"ש הרמב"ם; **'שנצטוונו לזכור מעשיו הרעים של עמלק כדי לעורר איבתו'** ('מלכים' ה).

ב'אגרת המוסר' מתפלא ר' ישראל על הטמטום שיש באדם, שאינו קובע זמן לעסוק ביראת ה' ולדלות מהאמונה הטמונה בלב הישראלי, דבר כזה אין לו שום עמית ורע במילי דעלמא, שיסיח האדם דעתו מאיום המרחף נגדו מבלי לערוך חשבונות ולבדוק את הדרכים להנצל. **ומסיק שם;** שהיצר הרע אורב לאדם לשים לבו לאבן, לבל ירגיש את חטאיו ויבחין את חסרונותיו, כדי למנוע ממנו למצוא רפואה למכתו.

זה עשרות בשנים שאנו נמצאים תחת יצר הרע הנקרא; **'אבן'** והוא מעין מה **שאמרו בגמ';** **'אמר הקב"ה;** **"לא דיין לרשעים שאינן חרדין ועצבין מיום המיתה? אלא שלבם בריא להם כאולם!"** ('שבת' לא). יצה"ר זה מרדים את החושים ומקשה את הלב באופן תמידי, עד שנהפך הלב לאבן ואינו תופס כלל שעליו לעמוד על נפשו ולהמלט כצבי מיד.

ברם נגד כל מיני יצר הרע ניתנה לנו תורה תבלין **ואיתא בגמ';** שהתורה משולה לאש ומים, אפילו יהיה יצרו קשה כברזל הלא התורה נמשלה לאש **כמ"ש;** **"הלאו כה דברי קאש נאם ה'"** ('רמיה' כג) ושולטת על הברזל **פירוש;** דאש התורה שורפת כל מיני עופות הפורחים **דהיינו;** הדמיונות ומרככת המידות הרעות עד שנמסים, אבל יצה"ר של לב האבן אינו מגיב לאש, משום שכל עצמו בא לצנן ולקרר ולמנוע כל התרגשות והתלהבות.

על כן נגד יצה"ר זה אמרו חז"ל; **'אם אבן הוא נימוח דכתיב;** **"הוי פל צמא לכו למים"** ('שעיה' נא א). **וכתיב;** **"אבנים שחקו מים"** ('איוב' יד) ('סוכה' נב): כאן צריכים כבר לסבלנות מרובה שישחק לב האבן לאט לאט ע"י לימוד התורה עד שסוף סוף יהפך ללב בשר. **וכבר אמרו בגמ';** **'בשר כתיב בו; וְנִכְרְפָא'** ('ויקרא' יג יח) ('סוטה' ה). **ואיתא שם;** **'אמר חזקיה;** **"אין תפילתו**

של אדם נשמעת, אלא אם כן משים לבו כבשר" **ופירש רש"י;** **'כבשר שהוא רך ולא כאבן שהוא קשה'.**

כחה של תורה לטהר את האדם אפילו מהשפעת טומאת עמלק המצננת את הלב ומרדימה החושים הרוחניים, אם אך יתאזר בסבלנות ימצא שבהמשך הזמן עמל התורה ישא פרו ויגיע להרגשה נכונה למרות האוירה הכללית ואז יזכה לתפילה דרך תחנונים ותהיה תפילתו נשמעת. ('המוסר והדעת').

"נראית בשכנה אשת יפת תאר וקשקת בה ולקחת לך לאשה. והבאתה אל תוך ביתך ונלקחה את ראשה ועשיתה את צפרניה" ('דברים' כא יא-יב).

שני ענינים קשורים ושזורים אחד בחברו פותחים את פרשתנו; פרשת יפת תואר ובן סורר ומורה, לשניהם מטרה ותכלית אחת; לאלף אותנו מוסר השכל שלא להימשך אחר יצה"ר. **אצל יפת תואר אמרו חז"ל;** **'לא דיברה תורה אלא כנגד יצה"ר'** ('רש"י'). **פירוש;** אם יתבונן האדם ויראה כיצד יצר הרע מוליך אותו ויביט אל סוף הדרך מה היא תוצאת מלאכתו של היצר, מתוך שילמד פרשת יפת תואר ימצא שסופו להיות שונאה וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, אז יבין עד כמה מסוכן ללכת שולל אחר פיתוי היצר.

אמרו חז"ל; **'בן סורר ומורה לא היה ולא עתיד להיות... אלא דרוש וקבל שכר'** ('סנהדרין' עא). אין לך מפרשה זו אלא להביט בפרטיה וללמוד ולהבין מתוכה שלא ללכת בדרכי היצר, דרוש לך הלקח הנלמד ממנה וקבל שכר. **וקשה;** מדוע דוקא אצל יפת תואר שהחטא ניכר ונראה לעין כבר בהוה, התירה הקב"ה כנגד יצר הרע ואילו היפוכו של דבר אצל בן סורר ומורה, אף שעתה לא נראה כל פשע וחטא במעשיו ועדין לא נתגלה במעשיו משפט מות וכמ"ש **חז"ל;** **'וכי מפני שאכל תרטימר בשר ושתה חצי לוג יין..?'** ('שם'). בכל זאת החמירה עמו תורה כ"כ ודרשה שימות זכאי עתה כדי שלא ימות חייב לעתיד.

בעיקר הלימוד אודות מהות חומרה זו, נראה כי יש בכך ללמד אותנו מוסר השכל נעלה והדרכה בחינוך כי כל אב צריך לחנך את בניו בהקפדה מדוקדקת ולהתיחס לכל דבר בחומרה מחמת העתיד וכל מגמתו יוקדשו לעתיד, אמנם מתוך שאלה זו באנו להבין עוד עיקר חשוב בתורה, **אמרו חז"ל;** **'בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין'** ('קידושין' ל:). תרופת הניגוד לחולשות היצה"ר היא התורה, ברם זה

לא נאמר על אותה תורה שהיא לפי שכלו של אדם, אלא התורה אשר חקק הקב"ה ופעמים דבר הנראה לאדם כישר והגון ואולי אף כמצוה ומעלה, אינו אלא חטא ועון וגם להיפך, לכך יש לו להתבונן ולהתעמק היטב בדרכי התורה וללמוד לעשות על פיה ביושר ובאמת.

הנה בן סורר ומורה שאינו נידון אלא על שם סופו, משום שעתה זכאי הוא, הרי אם נמצא שחטא ופשע עוד ומהמעות שגנב מאביו ואמו עוד אכל נבילות וטריפות וכיוצא בזה, הרי לפי שכלנו פשוט הוא שצריך לרגום אותו באבנים ולהרגו, ברם זה אינו והוא פטור ממיתה שהרי **למדו חז"ל מן הפסוק;** **"איננו שמע פקלנו"** ('דברים' כא כ) **אבל זה איננו שומע בקולו של הקב"ה'** הרי לך ששכל אנוש ודעת בשר ודם אינם בהכרח שיעלו בקנה אחד עם דעת התורה ואף שאיננו זוכים לרדת לעומקה.

ועוד דוגמא למכשול וטעות בדעת בני אדם, **אמרו חז"ל;** **'לא תגנוב על מנת לשלם תשלומי כפל'** ('ב"מ' ס"א:). **ופירש רש"י;** **'שרוצה לההנותו ויודע בו שלא יקבל'**. מעתה נעמיק ונתבונן, אדם זה הלא אינו יכול לשלם כפל בהודאת עצמו כי מודה בקנס פטור, א"כ ודאי צריך הוא לגנוב ולהשתדל שיתפסוהו בריש גלי ויעידוהו עדים ויביאוהו לבי"ד.

וכיון שאדם ישר ונכבד הוא, הרי יביא עליו בכך בזיונות עצומות ויזיק לעצמו שיתרחקו ממנו אנשים ואף לא יסכימו להשתדך עמו ולדבר אתו, כי הלא גנב הוא והוא מקבל על עצמו כל זה אך ורק בשביל להנות את חברו, כי ע"י זה יוכל לתת לו פי שנים מה שמגיע לו בדין ואף שאינו מסכים לקבל צדקה יצליח לתת לו בעקיפין, מה היינו אומרים עליו? כי ודאי בעל מדרגה הוא האיש הזה! **אך לפי דעת התורה;** **'לא תגנוב על מנת לשלם תשלומי כפל'** דרך זו פסולה ונלוזה היא ואסור לנקוט בה בשום אופן.

מכאן אתה למד; כי צריך האדם לקיים התורה לא לפי חוקי השכל האנושי שלו, רק לפי חוקי התורה שהם למעלה משכל האדם ורק אז תהיה תורתו תבלין ליצרו, כי רק תורה צרופה הנקיה משיקולים שכליים של דעת בני אדם, היא המסוגלת לעמוד כנגד היצה"ר, **זוהי כונה נוספת במה שאמרו;** **'אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד'** ('אבות' ב) כי אף שפעמים יראה לאדם במעשה מסוים כי מעשה חסידות הוא, הרי אם נוגד הוא דין אחד של התורה, תהיה כונתו גבוהה אשר תהיה, הרי הוא עם הארץ ומבטל הוא דין התורה מתוך בורותו. ('נחלת אליעזר'). ■

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

העז והחמור

חיפושו לא העלה דבר, האויר כלה בריאותו. כשהגיח ועלה, לא ראה את האדם ולא מצא את בגדיו... הנה כי כן, אילו לא היה שאנן כ"כ מתחילה, אילו מעיף היה מידי פעם מבט לאחוריו לראות האם העז עדין קשורה, מגיע היה זה מכבר בשלום לביתו. אבל הואיל וסמך על הפעמון ולא חשד באפשרות גניבה, הלך מדחי אל דחי. **כלפי מה אמורים הדברים?** כלפינו ההורים. **אין קל מלומר:** "איני רוכב על חמור ולא קניתי עז". אבל הלואי והיה מדובר בעז. הורים כה רבים 'רוכבים על חמור' עסוקים בעניניהם, עניני הבית, העבודה, שאננים כ"כ לנעשה עם צאצאיהם, רגועים מקול הפעמונים שברקע, זה בסדר, הצאצאים מאחורינו הולכים בעקבותינו. ובינתיים עלול לבוא מישהו ולהדיחם. חבר רע, חברה מדיחה ובתים רבים כ"כ היו שאננים עד שמישהו הסב את תשומת לבם... ולא אחת שבים בלא העז ובלא החמור, בראש חפוי ובושה נוראה... **(הרב שלום מאיר וולך שליט"א)** ■

השני המתין לו כברת דרך משם. "אמור לי, אדוני" **התענין בנימוס:** "האם אופנה חדשה היא לתלות פעמונים בזנב החמור"? הביט האישי לאחוריו ונחרד. "אבוי, העז נעלמה" **ספק כפיו.** "מן הסתם לא הרחיק הגנב לכת" **ניחש הפרחה:** "אני אשמור על חמורך ואתה רוץ אחר הברנש". רץ האישי בכל כחותיו ואין עז ואין גנב. בלב כבד שב על עקבותיו ו... אין גם חמור. אף השומר נעלם. שרך דרכו רגלי, החום היה כבד והשמש קפחה. הגיע לבאר והנה אדם עומד על שפתה, מביט לתוכה ודמעותיו נמהלות במימיה. "מה לך בוכה"? **שאל בענין.** והלה סיפר כי התכופף לבאר להרוות צמאונו במימיה וצרוור כספו נשר בחיקו ונפל למעמקיה. "יום של פגעים הוא" **השיבו האישי:** "גם לי נגנבו היום עז וחמור". "הבלים" **הפטיר הלה:** "מה שוויים? אם תעלה את ארנקי מהבור אתן לך בשכרך את דמי החמור והעז גם יחד". התקוה שבה לפעם בו, המזל מתחיל להאיר אליו פנים, חיש קל פשט את בגדיו וצלל לבאר.

"פי יקיה לאיש בן סוכר ומוכה"
(דברים' כא יח)

בספר 'אור הלבנה' מצינו משל נוקב בענין; מעשה באדם שהיה רוכב על חמור ופניו אל הכפר לקנות עז חולבת שתדור בחצרו. קנה עז ותלה בצוארה פעמון. קשר חבל לזנב החמור וחיברו לסרט הפעמון ושב לעירו שמח וטוב לב כשהעז מתנהלת בעקבות חמורו. כל זמן ששמע את הפעמון מקרקש ידע שהעז מאחוריו. ראוהו שלשה פרחים **אמר הפרחה האחד:** "יש לי רעיון כיצד לגנוב את העז". **אמר השני:** "ואני מסוגל לגנוב אף את החמור שהוא רוכב עליו". **והשלישי לעג להם:** "אין זה כלום, בידי לגנוב אפילו את בגדיו שהוא לבוש בהם". אמרו ועשו. התגנב הראשון, התיר את הפעמון מצואר העז ותלהו בזנב החמור, התיר את החבל ומשך את העז אחוריו. האישי המשיך לשמוע את דינדון הפעמון ולא חשד בדבר, בטוח היה שהעז מהלכת בעקבות החמור. הפרחה

רק פעם אחת

הקב"ה ואמר: "מכל תרי"ג המצות ואלפי סעיפיהם ישנה מצוה אחת, אחת ויחידה, שבמקרה מסוים ובסיטואציה מסוימת יצרו של האדם יתגבר עליו והנסיון יהיה כבד מדי, אז תדעו לכם שבמקרה זה, **לא יאסר עליכם הדבר; 'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע'**. ב'**אִשָּׁת פֶּת תֹּאֵר**" ובסערת המלחמה! ממילא מובן, שבכל מקום שהתורה לא קבעה 'יצא מן הכלל' ידע הקדוש ברוך הוא יוצר האדם שהנסיון אינו גדול מדי ואפשר וחיביים להתגבר על היצר. **(הרב שלום מאיר וולך שליט"א)** ■

(קדושין' כא:). שמחו על כך הסטודנטים כמוצאי שלל רב, **פנו אל הרב ואמרו לו:** "הנה כבוד הרב רואה שהתורה מתחשבת ביצר הרע שלנו ומתירה בגללו דברים. אז לאחד יש יצר הרע למאכלות אסורות, חלילה ולשני יש יצר הרע לנסוע בשבת, רחמנא ליצלן. הבה נתחשב ביצר הרע ונתיר זאת". **חייד הרב ואמר:** "תחשבו לרגע קט ותבינו שההיפך הוא הנכון; הקדוש ברוך הוא יצר את האדם וברא את היצר הרע שלו וקבע עבורו מערכת חוקים והוראות, שהם התורה והמצוות. ואז בא

הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל בעל 'חזון יחזקאל' היה אב בית דין בלונדון הברייה מכיון שביקש לקרב את הסטודנטים היהודים שבאוניברסיטאות אל היהדות, אירגן עבורם שיעור גמרא והיה לומד איתם ומסביר את הדברים ברוחב בינתו ונועם הסברתו עד שראו את האור הגנוז בתורה... **יום אחד כשלמדו מסכת 'קדושין' והגיעו לסוגיא של 'אִשָּׁת פֶּת תֹּאֵר' שבפרשתנו ולדברי הגמרא; 'לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע, עד שישאנה באיסור, ישאנה בהיתר'**

תוכחת לכופרים

ומשחית נערי בית ישראל; **'מאי משלם?'** מה העונש המגיע לו? **ההלכה היא שעליו לשלם; 'בששים'**. מי שמקצץ בנטיעות אין עליו תשלום אחר מלבד בששים. נהם מנהמות ליבו והאריך בדיבור והשליך מפיו גיצים של קנאת ה'. יל"ג והחבורה לא צעקו לעומתו ולא הפריעו הם היו המומים מההתקפה והוא לא הרפה, **המשיך בדברי הגמרא שם; "שמואל חי ובית דינו קים"** והם מורים הלכה, הם מקיימים את צוואת התורה לגדור גדרים ולשמור על כרם בית ישראל". לאחר כחצי שעה הם נאלצו לקחת את רגליהם ולעזוב את המקום. **(להגיד' רבי משה יצחק דרשן זצ"ל)** ■

היה סיים מסאני אוכמי וקאי בשוקא דנהרדעא' ('ב"ק' נט:) **ושאלו אותו:** "האם אתה ראוי להתאבל כ"כ על ירושלים, ללכת בנעלים אלו"? **הציע להם אליעזר זעירא שידברו איתו בלימוד לראות את גדלותו ולהבין מכך כי מותר לו לנהוג בדרגה גבוהה כזו של אבלות. הם ביקשו ממנו שהוא זה שישאל אותם בלימוד. והוא שאל: "האי מאן דקץ כופרא מאי משלם?" ('כופרא' היא נטיעה רכה של תמרים שלא גדלו). פנה המגיד ליל"ג **וסייעתו הצביע עליהם ונופף בידו בקול ניגון רעש גדול:** "אמרו נא: **"האי מאן דקץ כופרא"** מי שמקצץ בנטיעות רכות, מי שמרבה את חורבן הבית**

מספרים כי פעם כאשר עבר ה'מגיד מקלם' בעירת טלז' (בימים שיל"ג התגורר בעיר). באמצע דרשתו, על מעלות ארון הקודש בבית כנסת צפוף מפה לפה, פרצו פנימה יל"ג וחבורת משכילים צעירי רוח, הם נדחקו והגיעו למעלה עד כותל המזרח, נעמדו קרוב לארון הקודש, פחד שרר בבית המדרש. המגיד לא הכיר את יל"ג במראה פניו והמשיך בדרשתו, אבל מיד **בעיצומה של הדרשה כשנודע לו כי ראש החבורה שנעמדה כאן לידו, הוא יל"ג בכבודו ובעצמו, הפסיק את הענין שעליו נסובה הדרשה והחל לנגן בניגונו הידוע את הגמרא בבבא קמא; 'אליעזר זעירא**

פרשת 'כי תצא'

"לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי כסף"

ערך התורה הקדושה

"כי תצא למלחמה על אֹיְבֵיךָ... נְשִׁבִית שְׂבִי' (דברים' כא י)

בדרך רמז כתב רבנו ה'אור החיים' הקדוש זצ"ל; רומזת הפרשה כי חיי האדם הם מלחמה מתמשכת כנגד היצר הרע כמאמר חז"ל; 'איזהו גיבור הכובש את יצר' (אבות' ד א). ולכן כתוב; **"כי תצא למלחמה"** בפתח תחת הלמד היינו; למלחמה הידועה שאין איש נמלט ממנה וכנגד אויב שלעולם לא יכנע וישאר אויב לעד ויש להלחם כנגדו בלא הפוגה. אבל הובטחנו בהבטחת נצח; שאם נלחם, ננצח בעזר ה'. **"ונתנו ה' אֱלֹהֶיךָ בְּנֶדְךָ נְשִׁבִית שְׂבִי'."**

'לעתיד לבוא מביא הקב"ה את היצר הרע ושוחטו' (סוכה' נב.) ביאר השל"ה הקדוש; כי היצר הרע הוא סמא"ל והיינו; שלעתיד לבוא יורידו ממנו אותיות ס"מ וישאר הצד הקדוש שבקל וזוהי שחיטתו. ונוכל לרמוז ברמז הפסוק; **"נְשִׁבִית שְׂבִי' כלומר; תוכל לשבות את היצר הרע בזה שתזכיר לו; "שְׂבִי' שהקב"ה עתיד לשבותו ולהשביתו מן העולם. ובה יתבאר לנו מה שאמרו; 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר רע... אם נצחו מוטב... ואם לאו יזכיר לו יום המיתה' (ברכות' ה.) ותמוה מאד: מה היא התועלת בכך שיזכור לו יום המיתה והרי; **'הוא יצר הרע... הוא מלאך המות'** (ב"ב טז.) אך לפי האמור לעיל יובן היטב שהכונה בזה; שיזכיר ליצר הרע אותו יום שבו ישחטהו הקב"ה והוא יום המיתה שלו עצמו שהרי לאמיתו של דבר היצר הרע סוטה משליחותו שהיא; לפתות את האדם לעבירות במפורש. ואילו הוא מסווה את העבירות בתור מצוות וכך הוא מסמא את עיני האדם... (של"ה א טו. ד"ה; 'בית דוד')**

ארבעת המלכים

'ארבעה מלכים היו; מה שתבע זה, לא תבע זה. ואלו הן; דוד ואסא ויהושפט וחזקיהו. דוד אמר; "אֶרְדֹּף אוֹיְבֵי נְאֻשִׁיגִם" (תהלים' יח) אמר לו הקב"ה: "אני עושה כן!"' (ה"ד;

תא"ר והלוא פשוט שהיתר זה אינו מוגבל דוקא לנשים יפות תואר בלבד והיה צריך לכתוב; 'וראית בשביה אשה' והיה מובן מאליה מה היא הסיבה השכיחה לקחת דוקא אשה שבויה ואולם לפי האמור, באה התורה להדגיש את הענין כי מטרת לקיחת האשה היא רק משום אחת מהמעלות שבנשים, המרומז בביטוי; **"יפת תאר"** שהכונה; אשה המעוטרת בתואר אחד ויחיד בלבד, שהיא מצילה מן החטא. **"נְלַקְחֶתָּ לְךָ"** אך ורק לתועלת עצמך בלי שום מחשבה לתועלת הבנים שיוולדו. ('בן איש חי' דרושים')

"כי תבנה בית קדש וְעֲשִׂיתָ מִצֵּקָה לְגִגָּה וְלֹא תִשִּׂים דָּמִים בְּבִיתְךָ כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ" (דברים' כב ח)

מרון החיד"א זצ"ל; מפרש פסוק זה מענינא דיומא, תשובת האדם בחודש אלול. עורך האדם חשבון נפשו ורואה שהלך בדרך שגויה ובנה בניני תוהו. שב בתשובה סותר את דרכו הישנה ובונה; **"בית קדש"** לבנין עדי עד. אם באמת ובתמים הוא רוצה שדרכו החדשה תחזיק מעמד ולא ישוב לסורו, אזי; **"וְעֲשִׂיתָ מִצֵּקָה לְגִגָּה"**, יציב גדרים וסייגים שיגדרו בעדו מלשוב לחטא ואז מובטח לו שלא יפול ממעלתו.

הצדקה מחושבת

פירש רבנו ה'בן איש חי' זצ"ל; אדם שהסתבך חלילה בעבירות וטימא את גופו הנמשל לבית של הנשמה, כאשר הוא שב בתשובה הרי זה כבנין; **"בית קדש"** מה יעשה שלא ישוב לחטאו? **יבנה; "מצקה" כלומר; יציב לעצמו גדרים וסייגים שימנעוהו מליפול שנית. עוד זאת; "נְלֹא תִשִּׂים דָּמִים בְּבִיתְךָ"** כסף מכונה בשם; **"דָּמִים"**. אל תאגור את כל הכסף לצורך גופך' אלא תקציב סכומים נאים לצדקה. שמא תאמר שמה שתתן לצדקה יחסר לך? לא ולא! דע לך שלא יחסר לך מאומה. אם היית צריך להרויח מאה זהובים ונתת

"ויפכם דוד מהנשף ועד הערב לקחתי" (ש"א' ל.) עמד אסא ואמר: "אני אין בי כח להרוג להם, אלא אני רודף אותם ואתה עושה". אמר לו: "אני עושה!" שנאמר; **"וְנִדְרַפְפָם אֶסָא" (ד"ה' ב יד). **"לִפְנֵי אֶסָא"** אין כתיב כאן, אלא; **"לִפְנֵי ה' וְלִפְנֵי מִשְׁנֵהוּ"**. עמד יהושפט ואמר; **"אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף, אלא אני אומר שירה ואתה עושה"**. אמר לו הקב"ה: **"אני עושה!" שנאמר; "וּבְעֵת הַחֲלוּ בְרָנָה וְתַהֲלָה" (שם' כ.) עמד חזקיהו ואמר: "אני אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה, אלא אני ישן על מטתי ואתה עושה"** אמר לו הקב"ה: **"אני עושה!" שנא; "וְיָהִי כַּלִּילָה הַהוּא וְנִצָּא מִלְּאֶף ה' וְנָדַב בְּמִשְׁנֵהוּ אֲשׁוּר" (מ"ב' יט) (איכ"ר' הקדמה ל)****

"וְנָחֲאִיתָ בְּשִׁבְיָהּ אִשֶּׁת יִפֶּת תְּאֵר" (דברים' כא יא)

'לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע' (קדושין' כא:)

לשון חכמינו; **'אלא' מורה;** כי חז"ל הגדירו את השבויה יפת התואר כאחת שאין בה שום תועלת עצמית אלא **'כנגד יצר הרע'**. הסביר זאת הרב רבי השיל ז"ל לאור המסופר בגמרא על רבי חייא שהגיב לגבי אשתו שציערה אותו ואמר; **"דיינו שמצלת אותנו מן החטא ומגדלת בנינו לתלמוד תורה" (יבמות' סג.) נמצא שיש באשה שתי מעלות; א. מצילה מן החטא. ב. מגדלת את הילדים לחינוך התורה. ואכן משום שלקחת אשה יפת תואר נועדה רק להצלה מן החטא ולא לשם גידול הילדים לתורה, לכן תוליד האשה בן רע, בן סורר ומורה (כפי שדרשו חכמים במסכת 'סנהדרין' קז.). ומצינו אצל דוד המלך ע"ה שהוליד את בנו אדוניהו מאשה שבויה יפת תואר ונאמר בו; **"נְלֹא עֲצַבּוּ אֲבִיו מִזְמִיו לְאֹמֶר מְדוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ" (מלכים' א א ו).** הסיבה מדוע לא הוכיח את בנו, מפני שידע כי אין להרבות בטענות על בן שנולד מיפת תואר ומקור קלקולו הרוחני הוא מפני שלא לקח את האשה בכדי לגדל בנים לתורה. כך פירש מהר"י. **ובזה יבואר דקדוק הלשון; "וְנָחֲאִיתָ בְּשִׁבְיָהּ אִשֶּׁת יִפֶּת"****

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

עשרים לצדקה, יתן לך הקב"ה מאה ועשרים ואם לא תתנם, לא תרויח אלא מאה. וזהו; **"כִּי יִפֹּל הַנֶּפֶל מִמֶּנּוּ"** בין כך לא יהיה יותר ממה שנקצב והנתינה לצדקה אינה מגרעת ומחסרת מאומה.

"כִּי תֵצֵא מִחֲנִיחָה עַל אֲיֶבֶת וְנִשְׁמַרְתָּ מִפֶּל דָּבָר רָע" ('דברים' כג י')

כתב הגאון רבי דוד נחמיאש זצ"ל; הנשים בנות ישראל, בידן למנוע מן המקטרגים לפקוד את ביתן ולגרש את כל הצרות מנוויהן. כיצד? אם ישמרו את שלשת מצוותיהן; הפרשת חלה מן העיסה, זהירות בטהרת המשפחה והדלקת נרות שבת. וזהו שרמזו הכתוב: **"כִּי תֵצֵא מִחֲנִיחָה עַל אֲיֶבֶת"** - "מִחֲנִיחָה ר"ת; מצות חלה, נדה, הדלקה. ועל ידי כך; **"וְנִשְׁמַרְתָּ מִפֶּל דָּבָר רָע"**, לא יפקוד שום דבר רע, שום נגע ומחלה את הבית, בזכות עקרת הבית השומרת על מצוותיה.

הלוואה ברבית

פעם הופיעה אשה אמידה בפני הגאון רבי יעקב מוצפי זצ"ל, משרידני דור דעה בבבל ובפיה סיפור מוזר: "בכל ליל שבת כשהיא מדליקה נרות, הם כבים לפתע ללא כל סיבה". שאל הרב: "את מלוה כספים בריבית?" השתוממה האשה: "אכן כן, אך מנין יודע זאת הרב? אגב" הוסיפה ואמרה: "אני מקפידה לערוך היתר עסקה' כדת וכדין וריבית

מותרת היא זו". "עם כל זאת" ענה לה הרב: "עליך להחזיר מלך מיד, שאם לא כן, דעי שאת מסכנת חלילה את שלום ילדיך". יצאה האשה מביתו של הגאון וסיפרה את הדברים לרב אחר. אותו רב הרגיע אותה ואמר: "שאינן כל איסור להלוות כספים בהיתר עסקה" (שמשמעו; שהמלוה נעשה כשותף בעסקי הלווה והאחוזים שהוא מקבל ממנו נחשבים כחלקו ברוחים שהעסקים הניבו ולא כריבית על ההלוואה). **כעבור מספר ימים חלמה האשה;** שאביה (שכבר לא היה בין החיים) עומד מולה ובידו חרב מלוטשת והוא מזהיר אותה באזהרה חמורה; "שתפסיק להלוות לאנשים בריבית". כשהיא נחרדת עד עמקי נשמתה מיהרה האשה לביתו של הגאון רבי יעקב מוצפי, סיפרה לו את חלומה וביקשה את סליחתו על שפקקה בדבריו ולא עשתה מיד כאשר צוה עליה. פסקה מלהלוות בריבית ונרות השבת שוב לא כבו. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א)

"לֹא יַעֲרַכְנָה זָקֵב וְזָכָיִת וְתִמְוֶרְתָּה פְּלִי פִּז"

כשבא משם רבי אבא, היה מכריז: "מי רוצה עושר ומי רוצה אורך חיים בעולם הבא, יבא וישתדל בתורה". היו מתכנסים אליו כל העולם. היה רווק אחד בשכונתו, יום אחד בא אליו אמר לו: "רבי, אני רוצה לעסוק בתורה כדי שיהיה לי עושר". אמר לו: "הנה ודאי". אמר לו: "מה שמך?" אמר לו: "יוסי". אמר לתלמידיו שיקראו לו: "רבי יוסי בעל העושר והכבוד". ישב והתעסק

בתורה, לימים היה עומד לפניו. אמר לו: "רבי, איפה העושר?" אמר: "נשמע מזה שלא עשה לשם שמים". נכנס לחדרו, שמע קול אחד שהיה אומר: "אל תעניש אותו (שוב אליו) שיהיה איש גדול" שב אליו. אמר לו: "שב בני, שב ואני נותן לך עושר". בינתיים בא איש אחד וכלי של פז בידו הוציאו ונפל אור בבית. אמר לו: "רבי, אני רוצה לזכות בתורה ואני לא זכיתי ורוצה מי שישתדל בתורה בשבילי, שהרי יש לי עושר רב שהשאיר לי אבי, שכאשר ישב על שלחנו היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות מאלו ואני רוצה לזכות בתורה ואני נותן עושר". אמר לאותו הרוק: "תשתדל בתורה וזה נותן לך עושר" נתן לו אותו הכוס של הפז. קרא עליו רבי אבא: "לֹא יַעֲרַכְנָה זָקֵב וְזָכָיִת וְתִמְוֶרְתָּה פְּלִי פִּז" ('איוב' כח). ישב ולמד בתורה והאדם ההוא היה נותן לו עושר. לימים נכנסה חמדת התורה למעיו, יום אחד היה יושב בוכה, מצא אותו רבו שהיה בוכה. אמר לו: "על מה אתה בוכה?" אמר לו: "ומה אני מניח את חיי העולם הבא בשביל זה? אני רוצה אלא לזכות אצלי". אמר: 'עכשיו מזה נשמע שהנה עשה לשם שמים'. קרא לאותו האיש אמר לו: "טול את עושרך ותן אותו ליתומים ועניים ואני נותן לך חלק יתר בתורה בכל מה שאני לומד". החזיר לו רבי יוסי אותו הכוס של פז ועד היום לא סר שמו ממנו ומבניו; 'בן פז' והיינו; 'רבי יוסי בן פז' ('ירושלמי' ברכות' כה) וזכה לכמה תורה הוא ובניו (משום שלמד תורה). שאין לך שכר טוב בעולם כמי שלומד תורה ומקיים אותה. ('זוהר מתורגם' בראשית' פט.) ■

חידקים

חידקים מסוכנים שונים וכך כל חולה שנכנס, מותיר אחריו את רישומי חידקיו וגם קולט חידקים חדשים. בעקבות מסקנא זו התקבלה ההחלטה להרוס את הבנין הגדול ולבנות במקומו בנין חדש לגמרי וכך למחות את החידקים מעל פני האדמה. שכרו פועלים, הרסו את הבנין והוציאו את כל הפסולת אל מחוץ לעיר, אחר שרפו הכל באש ואת האפר פזרו בנהר". סיים הרב לאפיאן את ספורו, הגביה קולו וקרא: "אם במחלות הגוף כך, קל וחומר במחלות הנפש, בכחם של חידקי הטומאה להרעיל את האויר במחלות רוחניות... ■

חולה במחלת ריאות ואחרי שטיפלו בו והוא החלים וכבר עמד להשתחרר מבית החולים והנה רואים שהוא חולה במחלת מעים. התופעה חזרה על עצמה שוב ושוב והחולים חששו להתאשפז בבית החולים שמא יחלו במחלה מסוכנת יותר. מה עשו? הנהלת בית החולים העתיק הזמינה רופאים מפורסמים מכל רחבי הארץ אל העיר לומזה כדי לחקור את פשר הדבר, התכנסו רופאים נכבדים ונודעים בדקו את בית החולים חקרו, דנו ונועצו ואחרי ימים רבים הגיעו למסקנא; כיון שהבית ישן מאד ובין כתליו שהו אלפי ורבבות חולים, נבלעו בדפנות העץ

"וְהִנֵּה מִחֲנִיחָה קְדוֹשׁ" ('דברים' כג טו)

ספר הגאון רבי אליהו לאפיאן זצוק"ל ספור שהתרחש בימי נעוריו לפני למעלה ממאה שנה: "בעיר לומזה נצב בנין גדול ומפואר עשוי דפנות עץ. ישן ועתיק היה הבנין ואיש לא ידע מתי נבנה, אפילו הזקנים לא ידעו, בבנין הזה שכן בית החולים. חולים מכל קצות הארץ הגיעו כדי להתאשפז בו ולהעלות מזור למחלתם. והנה התרחשה בבית החולים תופעה מוזרה; חולים שהיו מאושפזים בו זמן ממושך, לפתע חלו במחלה אחרת, מחלה חדשה... נכנס

מרבינו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

'לא חסיד אני...' (ברכות' ד.)

'לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב...' (ברכות' ד.) שאל הרה"ג ר' גדליה הוניגסברג שליט"א; **דהא אמרינן; 'האי מאן דבעי למיהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין, או מילי דאבות'** (בבא קמא' ל.) וכאן אמרינן לגבי דוד דברים חדשים; למה נקרא חסיד..

והשיב לו רבינו: "דבאמת קשה וכי דוד בא להתפאר שהוא חסיד? הרי בודאי שלא, רק שאומר לפני הקב"ה דביחס לשאר מלכים הוא נחשב חסיד. וממילא אי"ז נוגע למעלת חסיד בעצם, דמירי ב'בבא קמא' שם.

"הנה הספר 'מסילת ישרים' ידוע שהוא בנוי ומסודר על פי המאמר של רבי פנחס בן יאיר שאומר האיך מגיעים לדרגה הכי גדולה. ומתחיל בתחילה בזהירות ואח"כ זריזות וכן כל המדרגות עד שמגיע לדרגה של רוח הקדש ('ע'ז' י"ט). ואחת מהמדרגות הכי גדולות היא ה'חסידות' והיא לא דרגה פשוטה וכמו שמאריך ה'מסילת ישרים' לבאר מה היא המדרגה של 'חסידות'.

אך מצד שני מצינו בגמ'; על מה שאמר דוד המלך "לָנוּד... שְׁמֵכָה נִפְשֵׁי כִּי חָסִיד אָנִי" (תהלים' פו) **לוי ור' יצחק; חד אמר; כך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד שלש שעות ואני 'חצות לילה אקום להודות לך'?"** (תהלים' קיט סב) **ואידך; כך אמר דוד לפני הקב"ה: "לא חסיד אני שכל מלכי מזרח ומערב יושבים בכבודם ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה?"** (ברכות' ד.)

ויש להתבונן בזה כמה דברים; קודם כל, האיך זה שלא נזכר כאן בגמ' אפי' אחד מהדברים שאומר ה'מסילת ישרים' מה זה 'חסידות'? **שהרי דוד המלך אומר: "לא חסיד אני?"** א"כ היה צריך לומר איזה שהיא הנהגה של 'חסידות' מה שמביא ה'מסילת ישרים'. והגמ' לא מזכירה דברים אלו, רק דבר זה; **'שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד ג' שעות ואני חצות לילה אקום' וממנ"פ;** אם כזה דבר כבר נקרא 'חסידות' למה ה'מסילת ישרים' לא מזכיר את זה? וכן

הדבר השני שאומר, הוא לא מהדברים שנזכר ב'מסילת ישרים'.

ועוד צריך להבין; מנין לקחו האמוראים לפרש את הכונה לדברים אלו? היכן זה נרמז בדברי דוד המלך? וכן למה כל אחד לא מסכים עם הפירוש של האמורא השני? **ובכלל צריך לדעת מהו הלשון; 'לא חסיד אני' בלשון תימה! למה אומר בכזה לשון ולא אומר; 'חסיד אני' בלשון נחותא.**

וכנראה הביאור הוא כך; שזה הבינו חז"ל, שדוד המלך לא ילך להתפאר שהוא חסיד וכמו שבאמת הגמ' שואלת אח"כ; **'ודוד מי קרי לנפשי חסיד'?** ולכן היה קשה לאלה האמוראים האיך זה שבא דוד ואומר שהוא חסיד וצריך לשמור אותו בגלל זה?! הרי חסיד זוהי מדרגה כ"כ גדולה. **לכן פירשו;** שאין כונתו למדרגה הגדולה של 'חסידות', אלא שאפי' במדרגה הקטנה שלי לפי המצב שלי, גם דרגה כזו יכולה להיחשב ל'חסידות'.

כי כל אדם נקבע לפי המצב שלו. ומלך, היות והוא רגיל בתענוגים ותפנוקים ובכל הדברים הללו, קשה לו מאד להתגבר ולעשות כזה דבר שבאמצע הלילה יקום להודות לקב"ה והרי על מי הוא מדבר מה שאומר **'שכל כל מלכי מזרח ומערב'** הרי זה גויים ומה הוא מתחשב בגויים? **אלא שאומר;** כי המצב של מלכות הוא כזה, שיש לו כל טוב! וממילא אדם כזה קשה לו להתגבר, כי לא חסר לו כלום. **ואדרבה;** מה שבן אדם יותר מפונק ושקוע יותר בעונג וכל טוב, למה שיקום באמצע הלילה, להודות.

ומשמע; שאפי' שיש עוד יהודים שקמים בחצות לילה להודות, אבל הם עדין לא יכולים לומר שבזה הם נשלמים בדרגה של 'חסידות' ורק מלך, היות ובמצב שלו קשה לו מאד להיות כמו אדם פשוט, היות והוא מרגיש את עצמו שלא חסר לו כלום. ולמה שיפריע באמצע הלילה את השינה שלו בשביל **"להודות לך על משפטי צדקך"** (תהלים' קיט סב). וביחס למצב כזה, אפי' אם הוא לא עושה דברים גדולים כ"כ שהם בדרגה של 'חסידות' נחשב ג"כ 'חסידות'. היות שיש לו התגברות מיוחדת על היצר, שבא היצר ומסית אותו: "מה פתאום אתה צריך להיות ככה?! וכשתגבר על זה, זה נחשב כבר 'חסידות'!

והמאן דאמר השני אומר; שבזה

עדין לא נחשב לחסיד. אלא רק בזה שידיו מלוכלכות בדם ושפיר ושליא. 'מלך! עושה כאלה דברים?! הרי כל מלכי מזרח ומערב יושבים בכבודם ולא עושים כלום'. ופתאום כאן יהיה מלך שעושה כזה דבר שלא מתאים לפי הכבוד של מלך. מי שעושה ככה, במצב כזה גם זה כבר נחשב לחסידות.

וזה מה שאומר דוד המלך; כי אמנם אצל אדם פשוט, להגיע למדרגה של 'חסידות' צריך הרבה עבודה, נורא ואיום! אבל אצלו גם דבר כזה, נחשב כבר ג"כ ענין של חסידות.

ולפי"ז נוכל ללמוד גם בנוגע אלינו; הרי יודעים כולם שלגבי הצדיקים והחסידים שהיו בדורות הקודמים, הדור שלנו האנשים הם מאד עניים. **וחז"ל אומרים;** **'משמת ר' יוסי קטנותא פסקו חסידים... ומשמת רבי בטלה ענוה'** ('סוטה' ט טו) וכל מיני דרגות שנחסר בדורות האחרונים. ובדורנו! אין מה לדבר, איזה חסידות?! איזה דרגות?! **ובכל זאת הרי חז"ל תקנו תפילת שמונה עשרה בנוסח שנוגע לכל כלל ישראל בכל הדורות ושם יש ברכה; 'על הצדיקים ועל החסידים'** ואיפה יש היום 'חסידים'? בדורות שלנו היכן יש 'חסידים'? היכן יש צדיקים? בקושי בקושי...

אלא גילו לנו חז"ל; שגם בדורות אלו יכול להיות 'חסידים' כי לפי הדרגה של הדור לפי העניות של הדור אם בן אדם עושה אפי' דברים כאלו שבדורות הקודמים לא היה נחשב לכלום, היום בן אדם כזה הוא ג"כ חשוב ועל זה תקנו חז"ל; **'על הצדיקים ועל החסידים'** לפי הדור! ואם זה דור כזה שפל, כזה ירוד, אם אחד עושה קצת לכבוד שמים, עושה 'לשם שמים' אפי' דברים לא כ"כ גדולים מה שדרשו מהדורות הקודמים, היום גם זה נחשב קצת לחסידות ולכן תקנו לומר בכל הדורות; **'על הצדיקים ועל החסידים'**.

ובאמת אנחנו מבקשים מהקב"ה שלא יתחשב בקטנותנו שאנחנו מאד מאד קטנים, רק אדרבה לפי הקטנות שלנו יחשוב אותנו הקב"ה לטוב ובזכות זה הקב"ה יעזור שכלל ישראל יזכו בקרוב לגאולה השלימה ולא יהיו צרות ח"ו. ובקרוב נזכה לגאולה האמתית, במהרה בימינו אמן".

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

תשובה על ביטול תורה...

שאל אחד מבני עליה: "האיך עושים תשובה על ביטול תורה וכי משהו יכול לומר שלא יחטא עוד?"
תשובה: "יש בחינה של; **"פְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם"** (בראשית' כא יז) וכמו שכתוב ב'שלחן ערוך'; 'אף מי שאינו נזהר מפת של נכרים בעשרת ימי תשובה צריך ליהזר' ('שו"ע' א"ח' ח' תרג) ואפילו שלאחר יום כיפור יחזור לאכול 'פת פלטר' בכל זאת הקב"ה דן את האדם; **"פְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם"** והיות ועכשיו הוא נזהר מזה, יש לו זכות.
וכך גם בנוגע לביטול תורה; אם בימים אלו הוא נזהר מביטול תורה דנים אותו;

"פְּאֶשֶׁר הוּא שֵׁם" ומתקבלת התשובה על זה, אפילו שידוע שיחזור אח"כ וה"ו יכשל בזה שוב.

ואפילו שבימים אלו עצמם ג"כ לא ימלט לגמרי מביטול תורה, מ"מ ישתדל בזה. וכשהקב"ה רואה שמשתדל להיזהר מביטול תורה, מקבל את תשובתו".

'וברא' חלל?

בברכת 'אשר יצר'; 'וברא בו נקבים נקבים 'חלולים חלולים' צ"ב; האיך אפשר לומר על 'חלולים' לשון בריאה? הרי חלל היינו; שאין שם כלום. והיינו; דבמקום זה 'אין בריאה' ומה שייך ע"ז; 'וברא בו'.

היסח הדעת מללמוד, או שינה...

שאלה: "מי שהלך לישון בלילה לכמה שעות ונרדם חזק ואחרי כרבע שעה נתעורר מקול רעש, מה דינו לענין 'ברכת התורה'? מי נימא, דכבר הסיח דעתו מללמוד ואסור לו ללמוד בלי 'ברכות התורה'?"
תשובה: "כיון שבפועל לא ישן חצי שעה לפחות, נמצא שלא היתה שינה המפסקת וא"צ לברך 'ברכות התורה'".

סומא או חרש מי גרע?

'סומא חשיב כמת' (ב"ר' עא ו) אך חרש לא נחשב כמת. והאיך זה? שאם; 'חירשו נותן לו דמי כולו' (ב"ק' פה:) ולא בסימא את עיניו? ■

'שופר מולטימדיה' מציגים:

הסרט 'המונצחים' מוכיח את עליונותם של העוסקים בתורה על הלוחמים בקרב סוגיית גיוס בחורי הישיבות מתיירת לאחר הצפיה בסרט. אלא אם המלחמה של הממשלה היא נגד התורה ועקירתה כמובא בסרט. ארגון 'שופר' עומד להפיץ בתרומותיכם מאות אלפי דיסקים כאלה בצירוף הסרט 'הספירה לאחור' לקראת המלחמה הקרובה שבפתח.
לתרומות פנו ל'שופר' 03-6777779 ו/או לאתרנו WWW.SHOFAR.TV

היכל התרבות אלונים 11 יום שני טז' אלול 03/09/2012	יקנעם
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
מרכז דוהל התקווה 76 יום שלישי יז' אלול 04/09/2012	תל אביב
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
אודיטוריום בית ספר גורדון רחוב פוסטר-נווה עמל יום רביעי יח' אלול 05/09/2012	הרצליה
כניסה 10 שקל	פתיחת שערים ב-20:00 תחילת התוכנית ב-20:30
© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות	
שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.TV	

הנושאים הכי חמים

בהרצאותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

DVD ב-5 ש"ח בלבד!

ניתן להשיג ב'שופר'

וכן ניתן להעביר רצועות MP3 לנגנים

להזמנות בטלפון 03-6777779

ארגון 'שופר'
מתכבדים להודיעכם
על תוכנית הנופשים החדשה
לשנת התשע"ג
בהשתתפות הרב

אמנון יצחק שליט"א

ורבנים נוספים

במלון מדיסון *** דלאקס

רח' העליה 17 נהריה

תאריך	מסלול	שבת פרשת
23/11/12	ששי-מוצ"ש	פרשת ויצא
30/11/12	ששי-מוצ"ש	פרשת וישלח
07/12/12	ששי-מוצ"ש	פרשת וישב
14/12/12	חמישי-מוצ"ש	פרשת מקץ
21/12/12	ששי-מוצ"ש	פרשת ויגש
28/12/12	ששי-מוצ"ש	פרשת ויחי
04/01/13	ששי-מוצ"ש	פרשת שמות
11/01/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת וארא
18/01/13	ששי-מוצ"ש	פרשת בא
25/01/13	ששי-מוצ"ש	פרשת בשלח
01/02/13	ששי-מוצ"ש	פרשת יתרו
08/02/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת משפטים
15/02/13	ששי-מוצ"ש	פרשת תרומה
01/03/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת כי תשא
08/03/13	ששי-מוצ"ש	פרשת ויקהל פקודי
15/03/13	ששי-מוצ"ש	פרשת ויקרא
22/03/13	חמישי-מוצ"ש	פרשת צו

ההרשמה בשעת התשלום

לתשומת ליבך:

כל ביטול שיתבצע לאחר שבוע מן ההרשמה כרוך בעמלת ביטול

הרישום בימים א-ה בין השעות 09:00 עד השעה 15:30

03-6777779 שלוחה 557/516

בברכה,

'שופר- ארגון להפצת יהדות'